

202 år siden Karl Marx ble født

Den marxistiske læra er allmektig fordi den er sann. Den er omfattende og helstøpt, og gir menneskene en fullstendig verdensanskuelse som ikke lar seg forsonne med noen form for overtru, reaksjon eller forsvar for borgerlig undertrykking. Den er den rettmessige arvtakeren til det beste som mennesket laga i det nittende hundreåret i form av tysk filosofi, engelsk politisk økonomi og fransk sosialisme.

Lenin

Den 5. mai 1818 ble Karl Marx født og vi kan dermed denne uken markere Marx' 202-årsdag. Hans 200-årsdag ble markert av en internasjonal kampanje i 2018, under slagordet "proletarer i alle land, foren dere!" som også runder av det kommunistiske manifestet.

I 1883 skriver Friedrich Engels, Karl Marx' nærmeste kamerat gjennom mange tiår, i et forord til det kommunistiske manifest at Marx er "den mannen som Europas og Amerikas samlede arbeiderklasse har mer å takke for enn noen annen" og han skriver:

"Den gjennomgående grunntanken i Manifestet: at den økonomiske produksjonen og den samfunnsmessige inndeling som med nødvendighet følger av den, i enhver historisk epoke danner grunnlaget for denne epokens politiske og intellektuelle historie; at som en følge av dette har hele historien (siden oppløsninga av det urgamle felleseiet til jord og mark) vært en historie om klassekamper, kamper mellom utbyttede og utbyttere, beherskede og herskende klasser på forskjellige trinn av samfunnsutviklinga; men at denne kampen nå har nådd et trinn, hvor den utbyttede og undertrykte klassen (proletariatet) ikke mer kan frigjøre seg fra den utbytende

og undertrykkende klassen (borgerskapet) uten samtidig å befri hele samfunnet for alltid fra utbytting, undertrykking og klassekamper – denne grunntanken tilhører ene og alene Marx.”

Denne grunntanken, som Friedrich Engels skriver, er kjerna i den historiske materialismen. Fra denne utledes kommunistenes revolusjonære optimisme. Historien er ikke tilfeldig, den går ikke i sirkler, og heller ikke i en pendelbevegelse. Historien tenderer til å utvikle seg opp og fram. Tilbakeslag er relativt sett midlertidige, uansett hvor store de er, uansett hvor dramatiske eller hardtslående de virker inn.

Et samfunn kan rammes av de største kriser og mest voldsomme rystelser, som setter utviklingen årevis eller til og med tiår eller hundreår tilbake, men historiens hjul ruller like fullt ubønnhørlig videre. Hjulet drives av klassekampen, og den veien det tar fastlegges av utviklingen i samfunnets basis, det vil si i produktivkreftene og produksjonsforholdene. Dermed kan ikke samfunnet rett og slett utvikle seg i hvilken som helst retning. Retningen begrenses og ledes av utviklingen av særlig produksjonen.

Ut av denne innsikten slår Marx og Engels fast at proletariatet er klassen som representerer framtida, og at den er dømt til å kjempe og dømt til å seire. Den revolusjonære optimismen utledes dermed ikke av metafysikk, av drømmer, men av denne vitenskapelige innsikten.

De som tviler på dette, eller sår forvirring om det, må utfordres til å forklare hva som ellers skulle følge kapitalismen. Eller forklare oss hvorfor kapitalismen skulle kunne vare evig, når ingenting annet gjør det. Og de må også forklare oss hvorfor disse som sår tvil og mismot, ser videre og bredere enn den intellektuelle giganten Karl Marx.

I sin tekst om marxismens tre kilder og tre bestanddeler slår Lenin fast at Marx genialitet og oppdagelser består i en “fullendt filosofisk materialisme” som “har gitt menneskeheten

og særlig arbeiderklassen mektige erkjennelsesvåpen”, i hans økonomiske teori der læren om merverdien er “hjørnesteinen” og i at han var “den første som forsto å trekke og konsekvent anvende den slutning av dette som verdenshistorien lærer” og at denne slutningen “er læren om klassekampen”.

Slik oppsummerer Lenin svært kortfatta de tre bestanddelene av marxismen (filosofi, økonomi og sosialisme) og Marx’ viktigste bidrag innen hver bestanddel (historisk og dialektisk materialisme, læren om merverdien og læren om klassekampen). Marx sto, sammen med sin kamerat Engels, på skuldrene til de fram til da største intellektuelle i Europa; nemlig de tyske filosofene, de britiske økonomene og de franske sosialistene, men de formulerte noe nytt; proletariatets ideologi, marxismen – i dag marxismen-leninismen-maoismen, hovedsakelig maoismen.

Ved Marx’ fødselsdag, og i det året der hans kamerat Friedrich Engels fyller 200 år, og der folkekrigen i Peru fyller 40 år siden sin initiering, kan vi stadfeste igjen at hans bidrag og lære lever evig i proletariatets kamp. I den kampen som er dømt til å seire, fordi vår klasse bærer framtidens samfunn i seg, mens kapitalismen allerede hører hjemme på historiens skraphaug.

Les mer:

[Marxismens tre kilder og tre bestanddeler](#)

[Det kommunistiske manifest](#)